

STOTINE TAJNIKA, RAČUNOVOĐA I SPREMAČICA BEZ POSLA, STRAH ZA RADNA MJESTA MEĐU UČITELJIMA – NEGATIVNE POSLJEDICE DRŽAVNOG PEDAGOŠKOG STANDARDA (Press-materijal)

Državnim pedagoškim standardom osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja, osim niza kvalitetnih promjena (manji razredni odjeli, bolje opremljeni učionički i kabinetski prostori, sportske dvorane, bazeni i slično) predviđaju se na žalost i restriktivniji uvjeti zapošljavanja nenastavnog osoblja, odnosno otvaraju se mogućnost povećanja učiteljske tjedne norme.

a) Stotine tajnika, računovođa i spremačica bez posla

Na udaru standardizacije koju se planira provoditi u idućih 15-ak godina prva će se na udaru naći radna mjesta nenastavnog osoblja, odnosno radna mjesta tajnika i računovođa. Dosadašnjim zakonskim rješenjima ali i uspostavljenom praksom svaka je osnovna škola imala tajnika (853 radna mjesta), a gotovo svaka škola financijsko-računovodstvenog radnika (728) ili administratora (68) ili računovodstvenog referenta (82). Zapošljavanjem 1731 administrativnog referenta u osnovnim školama dosegnut je standard od dva radna mjesta po školi. Prema novom Državno pedagoškom standardu (članak 15.) predviđa se zapošljavanje tajnika i računovođe u punom radnom vremenu samo u školama koje imaju više od 16 razrednih odjela. U svim osnovnim školama koje imaju 16 i manje razrednih odjela, a takvih je u Hrvatskoj oko 300 ili gotovo 1/3 došlo bi u pitanje radno mjesto u punom radnom vremenu za ove dvije skupine zaposlenika. Prema podacima kojima raspolažemo u Preporodu radi se o barem 600 radnih mjesta ili o 1/3 administrativnog i tehničkog osoblja dvaju spomenutih profila. Osim restrikcija u pogledu zapošljavanja administrativnog osoblja novim DPS-om predviđaju se i stroži uvjeti za zapošljavanje spremačica. Naime umjesto dosadašnjih 400 m u školama koje se griju na kruta goriva ili lož ulje, kao uvjeta za zapošljavanje spremačice u punom radnom vremenu, DPS-om se predviđa restriktivniji uvjet od 450 m. Povećanjem spomenutog normativa u velikom će broju malih seoskih škola doći u pitanje radna mjesta spremačica u punom radnom vremenu. Dovođenje u pitanje radnih mjesta u punom radnom vremenu osobito zabrinjava u svjetlu podataka da se radi o zaposlenicima s prosječno oko 25 godina staža i više od 50 godina života, dakle o zaposlenicima koji jako teško mogu na tržištu rada pronaći mjesto sukladno svojoj stručnoj spremi i radnom iskustvu. Kako bi sporne odredbe DPS-a bile izostavljene, Preporod će zatražiti tematsku raspravu Saborskog odbora za obrazovanje, znanost i kulturu, uputiti svim saborskim zastupnicima materijale u kojima ćemo obrazložiti negativne posljedice prihvaćanja predloženih rješenja i pokrenuti potpisivanje peticije među članstvom i nenastavnim osobljem. Radi posljednjeg predložit ćemo suradnju Udruzi tajnika i računovođa.

b) Strah za radna mjesta među učiteljima

Sindikalno najsporniji dio osnovnoškolskog DPS-a jeste njegov članak 13 koji se odnosi na tjedno zaduženje učitelja u odgojno-obrazovnom radu. Neprihvatljiva je odredba prema kojoj bi učiteljska norma bila određena provedbenim propisom nadležnog ministarstva. Podsjetimo sadašnja učiteljska norma 20, 21 i 22 neposrednog odgojno-obrazovnog rada uređena je granskim Kolektivnim ugovorom. Sadašnjim Zakonom o osnovnom školstvu (članak 71.) uređeno je da visinu tjedne radne obveze učitelja i stručnih suradnika propisuje ministar *u skladu s kolektivnim ugovorom*. Zanimljivo je kako i u Prijedlogu Zakona o osnovnom školstvu (članak 81.) stoji da tjedne radne obveze učitelja i stručnih suradnika propisuje ministar. Znakovito je da sporna odredba razlikuje od prethodnih zakonskih odredbi u

izostanku obvezujuće formulacije „*u skladu s količinom neposrednog odgojno-obrazovnog rada ugovorenom kolektivnim ugovorom*“. Kako je teško za pretpostaviti da se radi o slučajnosti ili previdu, ostaje nam jedino za zaključiti da su prosvjetne vlasti odlučile sindikate u potpunosti odmaknuti od ugovaranja tjedne količine neposrednog odgojno-obrazovnog rada. Možda se baš u ovoj želji prosvjetnih vlasti krije pravi razlog zašto su pregovarači Vlade prošle godine mjesecima otezali s pregovorima. Znali su da predizborno vrijeme nije optimalan trenutak za donošenje nepopularnih mjera. Sada kada su izbori prošli, prosvjetne su se vlasti odlučile zadati odlučujući udarac osnovnoškolskim sindikatima, Sindikatu hrvatskih učitelja i Sindikatu zaposlenika u hrvatskom školstvu Preporod. Što stoji iza namjere prosvjetnih vlasti za uklanjanjem norme iz kolektivnog ugovora? Radi se o zakonskoj predradnji koju je potrebno obaviti prije povećanja norme. Naravno, svako pa i najmanje povećanje norme, u situaciji stalnog smanjenja broja osnovnoškolaca i broja osnovnoškolskih odjela (stotinjak godišnje) znači tehnološke viškove i otpuštanja nastavnika. Povećanjem norme od samo 1 sata tjedno u sustavu osnovnog školstva nepotrebno bi postalo najmanje 1500 učitelja. Sindikat Preporod će u animiranju članstva za dolazak na prosvjedni skup 12. travnja u Zagrebu svojim sindikalnim članovima, ali svim zaposlenim u osnovnim školama, prezentirati i sporne odredbe novog osnovnoškolskog Državno pedagoškog standarda. Ako prosvjetna administracija ne odustane o restriktivnih rješenja i sporne se odredbe ipak nađu pred saborskim zastupnicima Sindikat Preporod će iskoristiti sve mogućnosti pritiska (peticija, prosvjed i štrajk) kako bi se očuvala najznačajnija sindikalna stečevina u sustavu osnovnog školstva. U Sindikatu Preporod smo sigurni kako po pitanju spomenutih aktivnosti neće izostati suradnja osnovnoškolskih sindikata.

Zaključak: Državnim pedagoškim standardom predviđaju se u dalekoj budućnosti bolji uvjeti školovanja naših učenika, ali i trenutne restrikcije u pogledu smanjenja broja zaposlenih u osnovnim školama. Visina plaće i normativi vezani uz normu i pravo na radno mjesto – najvažnija su pitanja sindikalnog djelovanja. Nakon što su prosvjetne vlasti uspjele prevariti dio školskih sindikata po pitanju visine plaće zaposlenih u školama, za nadati se je kako će školski sindikati s puno više opreza reagirati na zakonodavne promjene kojima se omogućavaju buduće restrikcije u području zapošljavanja. Očitovanja i aktivnosti Sindikata Preporod u svezi s osnovnoškolskim Državnim pedagoškim standardom ovisit će isključivo o spremnosti prosvjetnih vlasti za izmjenama spornih odredbi iz članka 13 i članka 15.